

ھەرئىمى كوردستان - عىراق
ئەنجومەنى نىشتمانىيى
كوردستان - عىراق

پروژەكۆلەكان

39

سالى / 2007 – بەرگى سى و نو

چاپى يەكەم / سالى 2007

پىرىست

- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (25) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – يەك شەممە 2007/1/7 ن 5
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (26) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/1/8 ن 37
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (27) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – يەك شەممە 2007/1/14 ن 63
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (28) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/1/15 ن 117
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (1) ى نانسايى خولى دووهمى ھەلبىزاردن – چوار شەممە 2007/1/24 ن 125
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى دەستپىك خولى دووهمى ھەلبىزاردن – سى شەممە 2007/3/13 ن 171
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (1) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/3/26 ن 181
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (2) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – سى شەممە 2007/3/27 ن 235
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (3) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/4/2 ن 279
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (4) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – سى شەممە 2007/4/3 ن 317
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (5) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – چوار شەممە 2007/4/4 ن 343
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (6) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – سى شەممە 2007/4/10 ن 385
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (7) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – چوار شەممە 2007/4/11 ن 445
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (8) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – شەممە 2007/4/14 ن 549
- پرۇتۇكۆلى دانىشتىنى ژماره (9) خولى دووهمى ھەلبىزاردن – دوو شەممە 2007/4/16 ن 577

ھونەرسازىيەگە لە كاريكى ھونەرسازىيە دىكەوۋە ۋەرگىرايى كە بە ھوكمەكانى ئەم ياسايە پارىزاۋ بوو بىت، ئەوا دانەرى كارى يەكەم بە ھاوبەش لە قەلەم دەدرىت لە دانانى كارە نوپىيەگەدا.

ماددەى ھوتەم: دانەرى كارى ھونەرسازىيە (سېنەمايى، يان شانۆگەرى، يان تەلەفزيۇنى يان رادىۋىي...ھتد)، ئەو كەسەش كە دىالۆگەكەى (ھىۋار)ى كىرۋەو، ئەۋەش كە دىالۆگ (ھىۋار)كەى بۇ دانەۋە، ئەۋەش كە دەريھىناۋە: ھەموويان پىكەوۋە مافى پىشاندانى موصننەفەكەيان ھەپە، لەمەدا، نە خاۋەنى كارە ئەدەبى، يان فېكرى، يان زانستىيەكە كە ئەم كارە لى ۋەرگىراۋە و، نەدانەرى مۇسقىقەكەش مافى نارەزايان نىيە، بە مەرجى ئەو پىشاندانە لە مافى ئەم دوو كەسەى دوايىن لاندەت كە بەسەر دانانى كارەكە و دانانى مۇسقىقەكەوۋە دەيانكەۋى و، زىاننىش لە ناوبانگيان نەدات. ھەريەكەش لە دانەرى بەشە ئەدەبى و بەشە فېكرى و بەشە زانستى و بەشە مۇسقىقىيەكەش، مافى لەو كارە ھونەرسازىيەدا ئەۋەپە كە بەشەكەى خۇى لە رىگايەكى دىكەى غەيرى سېنەما يان تەلەفزيۇن يان شانۆ يان رادىۋىيەۋە بلاۋبكاتەۋە - ئەگەر جۆرە رىككەۋەتنىكى دىكەيان لە نىۋاندا نەبوۋىي ..

ماددەى ھەشتەم: ئەگەر يەككە لەۋانەى كە بە ھاوبەشى كاريكى ھونەرسازىيە سېنەمايى، يان شانۆيى، يان رادىۋىي، يان تەلەفزيۇنى دادەننن رازى نەبوو بەشە تايبەتەكەى خۇى تەۋاۋ بكات، ئەۋە رىگا لە ھىچ كام لە بەشداربوۋەكانى دى ناگرى، كە بەشە نىۋەچلەكەى ئەۋەش بەكاربەينن، بە مەرجى مافى دانەرى موصننەفە فېكرى يان ئەدەبى يان زانستىيەكە كە لەو بەشەدا دەيكەۋى، پىشپىل نەكرى، چۈنكە لە دانانەكەدا ھاوبەشى كىرۋەو.

بەرىز سەرۋكى ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، پىرۋزەيەكى گىرنگە ئاراستەى لىژنەى ياسايى و لىژنەى رۇشنىبىرى و لىژنەى مافى مەۋقە و گشت ئەندامان دەكرىت، بەنىسبەت لىژنەكانەۋە بۇ نووسىنى راپۇرت، بەنىسبەت ئەندامانەۋە خۇ نامادە كىرەن بۇ موناقتەشەكەى، خالى دە لە بەرنامەى كارى ئەمپۇمان خويىندەنەۋەى يەكەمى پىرۋزەى بىرپارى راگرتنى كاركرەن بە بىرپارى ژمارە (1631) لە 1980/10/30، ژمارە (1133) لە 1982/9/2 ئەنجومەنى سەركرەپەتى شۇرشى ھەلۋەشاۋە لە لايەن كاك تارقەۋە دەخويىندىتەۋە.

بەرىز طارق محمد سعيد جامباز:

بەرىز سەرۋكى ئەنجومەن.

بۇ/ بەرىز سەرۋكايەتى ئەنجومەنى نىشتمانىي كوردستان - عىراق

ب/ پىرۋزەى ياسايى

سلاۋ و رىز.

ئىمەى ژمارەى ياسايى لە ئەندامانى ئەنجومەنى نىشتمانىي كوردستان پىرۋزەى ھاۋپىچمان بەناۋى پىرۋزەى ياساي راگرتنى كاركرەن بە بىرپارى ژمارە (1631) لە 1980/10/30، و، ژمارە (1133) لە

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (4)

سى شەممە رېكەوتى 2007/4/3

كاتزمير (10،30)ى سەر لە بەيانی رۆژى سى شەممە رېكەوتى 2007/4/3 ئەنجومەنى نىشتىمانىي كوردستانى عىراق بە سەرۆكايەتى بەرپىز عدنان رشاد مفتى سەرۆكى ئەنجومەن و، بە ئامادەبوونى بەرپىز محمد قادر عبدالله (د.كمال كەرگوكى) جىگرى سەرۆك و، بەرپىز فرست أحمد عبدالله سكرتيرى ئەنجومەن، دانىشتىنى ژماره (4)ى خولى دووهم، سالى (2007) ى خوى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىي حوكمەكانى برگه (1)ى مادده (20) لە پىرۆى ناوخوى ژماره (1)ى ھەموارگراوى سالى 1992ى ئەنجومەنى نىشتىمانىي كوردستانى عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى ئەنجومەن برپاردرا دانىشتىنى ژماره (4)ى خولى گریدانى يەكەمى سالى سىيەمى خولى ھەلبژاردنى دووهمى پەرلەمانى كوردستان – عىراق، بەرنامەى كار بەم شىوہىە بىت:

1- دانانى ئەندامى پەرلەمان بەرپىز كريم مجيد شريف لە لیژنەى كاروبارى دارايى و ئابووورى، لیژنەى

كشتوكال و ئاوډيرى لە جىگای ئەندامى پەرلەمانى دەست لە كارکيشاو بەرپىز رفعت عبدالله ھمەرەش.

2- خستنهروو و گفتوگۆکردنى پرۆژەى ياسای راگرتنى کارکردن بە برپارى ژماره (1631) لە 1980/10/30، برپارى ژماره (1133) لە 1982/9/2ى ئەنجومەنى سەرکردايەتى شۆرشى ھەلۆشاو، كە لەلايەن ئەندامانى ئەنجومەنى نىشتىمانى كوردستانى عىراق پيشنياز كراو.

3- خستنهروو و گفتوگۆکردنى پرۆژەى ياسای لیبوردن كە لایەن ئەندامانى ئەنجومەنى نىشتىمانى كوردستانى عىراق پيشنياز كراو.

4- خستنهروو و گفتوگۆکردنى پرۆژەى ياسای وەرزش و لاوان كە لە لایەن ئەنجومەنى وەزیرانى ھەريمی كوردستانى عىراق بە ژماره (13) سالى 1980 لە 2006/12/11دا بۆمان ھاتوو.

بەرپىز سەرۆكى ئەنجومەن:

بەناوى خواى گورەو مپھربان.

ئەندامانى بەرپىز قەرار بوو ئەمپرۆ دانىشتنەكەمان سەعات (10،30) دەست پى بکات، بەلام دواى دەخەين سەعات و نيويك لەبەر ئەوہى خەبەرپىكى ناخوش ھەيە، چونكە ئەندامى پەرلەمان شەعبان تووشى حاديسەى سەياره بوو، سەيارەكەى تەقیتەوہو خوى لە بەنزيخانەش داوہ، خەبەر ھەيە كە دەلین وەفاتى كرددوو، ئینشا ئەللا راست نيیە، ئەگەر راست بىت ئەوہ جەلسەكەمان دوا دەخەين تا دوو شەممەى داھاتوو، ئەگەر راستيش نەبىتن سەعات و نيويكى تر دادەنیشين و كۆدەبينەوہ لیڤرە، زۆر سوپاستان دەكەم بەخیر بىن.

دانیشتنی دووهم

به پڕێز سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌ن:

به‌ناوی خوای گه‌وره‌و میهره‌بان.

به‌ناوی گه‌لی کوردستان دانیشتنه‌که‌مان ده‌که‌ینه‌وه، سه‌ره‌تا ئه‌و خه‌به‌ره‌ راست ده‌که‌ینه‌وه که پێشتر داوامان کرد جه‌له‌سه‌که‌مان دوا‌بخه‌ین، خۆشبه‌ختانه ئه‌ندام په‌رله‌مانی کوردستان کاک شه‌عبان سه‌لامه‌ته، خه‌فیف بریندار بووه، یه‌ک له پێشمه‌رگه‌کانی شه‌هید بووه، دوو، سی‌گه‌سی تریش بریندارن ئینشائه‌للاً چاک ده‌بنه‌وه، داوای شیفای بۆ کاک شه‌عبان و برینداره‌کان ده‌خوازین به‌ حادیه‌سی سه‌یاره‌ی ریگا بووه، ئه‌لحمدلله سه‌لامه‌ته ئینشائه‌للاً چاک ده‌بنه‌وه، به‌ زووترین کات ده‌گه‌رپێنه‌وه په‌رله‌مان و بۆ ئه‌نجامدانی کاره‌کانیان، به‌رنامه‌ی کاری ئه‌م‌پۆمان:

به‌پێی حوکمه‌کانی بره‌گه‌ یه‌کی ماده‌ 20 له پیره‌وی ناوه‌خۆی ژماره (1) هه‌موارکراوی سالی 1992ی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق، ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌ن بپاری دا به‌رنامه‌ی کاری دانیشتنی ژماره (4) خولی دووهمی هه‌لبژاردن له‌کاتی (12,30)ی پێش نیوه‌رۆ رۆژی سی‌شهممه‌ ریکه‌وتی 2007/4/3 به‌م شیوه‌یه‌ بێت:

1- دانانی ئه‌ندامی په‌رله‌مان به‌پڕیز کریم مجید شریف له‌ لیژنه‌ی کاروباری دارایی و ئابووری، لیژنه‌ی کشتوکال و ئاودیاری له‌ جیگای ئه‌ندامی په‌رله‌مانی ده‌ست له‌ کارکێشاو به‌پڕیز رفعت عبدالله حمه‌ره‌ش.

2- خستنه‌په‌روو و گه‌توگۆکردنی پرۆژه‌ی یاسای راگرتنی کارکردن به‌ بپاری ژماره (1631) له 1980/10/30، بپاری ژماره (1133) له 1982/9/2ی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکرده‌یه‌تی شوێشی هه‌له‌وه‌شاوه، که له‌لایه‌ن ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق پێشنیاز کراوه.

3- خستنه‌په‌روو و گه‌توگۆکردنی پرۆژه‌ی یاسای لێبوردن که له‌لایه‌ن ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عێراق پێشنیاز کراوه.

4- خستنه‌په‌روو و گه‌توگۆکردنی پرۆژه‌ی یاسای وه‌رز و لاوان که له‌ لایه‌ن ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستانی عێراق به‌ ژماره (13) سالی 1980 له 2006/12/11 دا بۆمان هاتوه.

خالی یه‌که‌م/ به‌نیه‌سه‌ت دانانی ئه‌ندامی به‌پڕیز کریم مجید شریف له‌ لیژنه‌ی دارایی و ئابووری و لیژنه‌ی کشتوکال، به‌نیه‌سه‌ت لیژنه‌ی یه‌که‌مه‌وه، ده‌یخه‌مه‌ ده‌نگدانه‌وه، کۆ رازییه‌ ده‌ستی به‌رز بکاته‌وه؟ زۆر سوپاس، که‌س ئیعتیازی هه‌یه‌ ده‌ستی به‌رز بکاته‌وه؟ زۆر سوپاس، به‌ کۆی ده‌نگ وه‌رگیرا، به‌نیه‌سه‌ت کاک کریم مجید شریف بپێته ئه‌ندام له‌ لیژنه‌ی کشتوکال و ئاودیاری له‌ جیگای ئه‌ندامی په‌رله‌مانی ده‌ست له‌ کارکێشاو به‌پڕیز رفعت عبدالله حمه‌ره‌ش، بۆ ئه‌م لیژنه‌یه‌ش ده‌یخه‌مه‌ ده‌نگدانه‌وه، کۆ رازییه‌ ده‌ستی به‌رز بکاته‌وه؟ زۆر سوپاس، که‌س ئیعتیازی هه‌یه‌ ده‌ستی به‌رز بکاته‌وه؟ زۆر سوپاس، به‌ کۆی ده‌نگ وه‌رگیرا کاک که‌ریم ده‌بپێته ئه‌ندامی هه‌ردوو لیژنه‌که‌، ئومید ده‌که‌ین سوود به‌خش بێت و لیژنه‌کانیش سوودی ئی وه‌رگیرن و سوپاسی ده‌که‌ین.

داوا له ئەندامانی راسپێردراو له لیژنە یاسایی دەکەم بێن له شوینی خۆیان دانیشن، بەخێر هاتنی بەرپێز مامۆستا سەعد دەکەین وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان، کە لەگەڵماندا بەشدارە لەو کۆبوونەوهیە زۆر بەخێر بێن سەرچاوان، داوا له لیژنە یاسایی دەکەم پرۆژەکه بخویننەوه، فەرموون.

بەرپێز عونی کمال سعید بزاز:

بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای لیژنە یاسایی بە گوردی کاک کەریم بەحری دەیخویننیتەوه لەسەر پرۆژە یاسایی راگرتنی کارکردن بە هەردوو بڕیاری ژمارە (1631) و (1133) له سالانی 1980 و 1982 کە له ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرش هەلۆهشاوه دەرچوو.

بەرپێز کریم بحری عبدالله:

بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بۆ/ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان – عێراق

ب/ راپۆرتی لیژنە یاسایی

لیژنەکەمان هەلسا بە لیکۆلینەوهی ئەو پرۆژە بڕیارە کە هەر دوو بڕیاری ژمارە (1631) ی رۆژی 1980/10/30 و ژمارە (1133) ی رۆژی 1982/9/2 ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرش هەلۆهشاو له کوردستاندا له کار دەخات، کە پاش خویندنهوهی یەگەمی له پەرلەماندا رۆژی 2007/3/27 بۆمان رەوانە کراوه، دواي گەفتوگۆ و راگۆڕینەوهش لیژنە راپۆرت و راسپاردە خۆی له بارەیهوه بە کۆی دەنگ وەك ئەمە ی خوارەوه پێشکەش دەکات:

لیژنە یاسایی سەر له بەری پرۆژەکه تەئید دەکات، چونکە ئەو دوو بڕیارە له بارودۆخی جەنگی نەگەبەتی عێراق – ئێراندا دەرچوونەوه هۆکارو هەلۆمەرجی سەپاندنیان نەماوهو ئەو سزایانەش کە تێیاندا هاتوون، لەگەڵ گەورەیی ئەو (جورمە) له بارودۆخی ئاساییدا هیچ عەدالەت و هاوسەنگییهکیان تێدا نییه.

تکایە ئاگاداری بفرموون و دەقی ئەسلی پرۆژەکه و رای لیژنە یاسایی له بارەیهوه بێخەنە بەردەم ئەنجومەن بۆ وتووێژکردن و دەربرینی رای گونجاو لەسەری. لەگەڵ رێزماندا.

بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تۆزیک تەوزیح بدە بۆ ئەوهی ماددە بە ماددە موناخەشە بکەین.

بەرپێز عونی کمال سعید بزاز:

بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەکاتی جەنگی عێراق و ئێرانەوه بە هەردوو بڕیاری ژمارە (1631) له 1980/10/30 و، ژمارە (1133) له 1982/9/2 ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرش عێراق هەلۆهشاوه (مجلس قيادة الثورة المنحل) سزای تاوانی دزی کە له ماددەکانی (440 و 441 و 442 و 443) له یاسای سزاکانی عێراقدا

ھاتووہ کرد بە سزای لە سیداردەدان، واتا (اعدام) بەھۆی بارودۆخی جەنگەوہ، بەلام دوای جەنگەکان پێویستە ئەو بڕیارانە ھەلبوہشێنەوہ، چونکە ھۆکارو دۆخەکە نەماوہو، سزاکانیش لەگەڵ بارودۆخی وەزعی ئیستای کوردستاندا ناگونجیت، لەبەر ئەوہ لیژنە یاسایی ئەو پرۆژەبە ی ئامادە کرد و پێشکەشی پەرلەمانی کرد، ھیوادارین برادەرمان پاش ئەوہی ئەو مۆلاھەزاتانە ی کە پێشکەشمان کرد پشستگیریمان لێ بکەن و پەسندی بکەن، زۆر سوپاس.

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەلێ شوکریە خان فەرموو.

بەرپز د. شوکریە رسول ابراھیم:

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای من بەرامبەر راپۆرتی لیژنە یاسایی، کە دەلیت لیژنە یاسا سەر لەبەری پرۆژەکە تەئید دەکات، وشە ی تەئید دەکات بە رەئیی من جوانترە بۆ بەلاوہی دەنی، یەعنی رەفزی پرۆژەکە ی مەجلیسی قیادە ی سەورە ی کردووہ، جا لێرە کە دەلیت تەئید دەکات، یەعنی چی تەئید دەکات، پرۆژەکە خۆ ی لەسەرەوہیە.

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

پرۆژەکە تەئید دەکات کە لە لایەن ئەندامانی پەرلەمان تەقدیم کراوہ بۆ ئیلاغا کردنی ئەو قەرارە، زۆر وازیحە، تەقریری نووسبووہ لەسەر خۆدی راپۆرتی ئەو لیژنە ی، با بلیین ئەو ئەندامانە ی پەرلەمان داوایان کردووہو ئیمزایان کردووہ، پرۆژە یەکیان تەقدیم کردووہ بۆ ئیلاغا کردنی ئەو قەرارە ی مەجلیسی قیادە ی سەورە ی لەو ناچوو، ئەوان تەئیدی ئەو پرۆژە ی دەکەن کە لە لایەن ئەندامانە و ھاتووہ، بۆیە زۆر وازیحە، ئەگەر خالی نیزام نییە لەسەر خالی یەکە موناقتەشە دەکەین، کۆ قسە ی ھە یە لەسەر خالی یەکە م فەرموو کاک بەلێن.

بەرپز حمد عبداللہ محمود (بەلێن):

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە رای من لە ماددە ی یەکە م نووسراوہ راگرتنی کار پێ کردن (ایقاف العمل) بە بڕیارەکە، ئایا ئیمە ھەلئیدەوہشێنەوہ، یان ئیلاغا دەکەین، یان بەس رایدەگرین، یەعنی ئەگەر ھەلوہشانەوہ یە دەبیت ئەو کە لیمە یە بگۆرین، لەبەر ئەوہ من داوا دەکەم ھەر ئیلاغا بکریت، نەک راگرتن بیت (ایقاف العمل)، یەعنی جارێکی تر ئیمکان ھە یە بگەرپینەوہ سەری.

بەرپز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەگەر بڕیارەکە تەنیا بۆ ھەریمی کوردستان بوایە ئیلاغان دەکەرد، بەلام کە بۆ ھەموو عیراقە بەشی خۆمان رایدەگرین، ئەوہ دەبیت ئەنجومەنی نوینەرانە ی عیراق ئیلاغا بکاتن، بۆیە راگرتنەکە راستە، کاک خورشید فەرموو.

بەرپرز خورشید سلیم شیړه:

بەرپرز سەرۆکی ئه‌نجومه‌ن.

ئیمه له‌مه‌ودوا ههر قه‌رارێک که ده‌مانه‌وێت گۆرانکاری، یان راگرتن، یان ئیلغای بکه‌ین هی مه‌جلیسی قیاده‌ی سه‌وره نه‌سی قه‌راره‌که بنووسرێته‌وه، چونکه ئه‌وه موخته‌سه‌ره نازانین نه‌سی قه‌راره‌که‌ی ئه‌وان چۆنه، ههر ئه‌و قه‌راره‌ی که ده‌مانه‌وێت رایبگرین، یان ئیلغای بکه‌ین بنووسرێته‌وه تا ته‌فاسیله‌که‌ی بزانیین، چونکه نه‌نووسراوه.

بەرپرز سەرۆکی ئه‌نجومه‌ن:

به‌ئێ باشه، کاک عونی ته‌وزیجی کرد، به‌لام فه‌رموو کاک عونی.

بەرپرز عونی کمال سعید بزاز:

بەرپرز سەرۆکی ئه‌نجومه‌ن.

قرار مجلس القيادة الثورة المرقم (1631) في 1980/10/30

يتضمن تشديد عقوبة مرتكبي الجرائم المنصوص عليها في المواد (440) والفقرتين رابعاً وخامساً من المادة (443) من قانون العقوبات الى الاعدام.

قرار مجلس القيادة الثورة المرقم (1133) في 1982/9/2

يتضمن تشديد عقوبة مرتكبي الجرائم المنصوص عليها في المواد (441 و 442) والفقرات اولا وثانيا وثالثا من المادة (443) من قانون العقوبات.

ئه‌و دوو قه‌راره ته‌شیدی عقوبه‌ی ئه‌و جه‌رمانه ده‌کریت که له مادده‌کانی (440 و 441 و 442 و 443) ده‌کریت، وهختی هه‌ری عی‌راق وئیرانی عقوبه‌کانیان کرده ئیعدام بۆ زه‌بت کردنی حالاتی دزین، ئیستا زروفه‌که گۆرا، هه‌رب نه‌ما، کوردستان له ئارام دایه، ئه‌و عقوبه‌یه زۆر تونده به‌نیسه‌بت جه‌ریمه‌کان که ده‌کریت له کوردستان، واتا پرۆژه‌که ئه‌وه ته‌ئید ده‌کات حاله‌ته‌که بگه‌ریته‌وه بۆ وه‌زعی ته‌بیعی خۆی، پێش ئه‌و ته‌عدیلاتانه‌ی که به‌سه‌ری هاتبوو، زۆر سوپاس.

بەرپرز سەرۆکی ئه‌نجومه‌ن:

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی هه‌ندیك شكایه‌ت و مو‌عاناتی هه‌ندیك زیندان هه‌یه، که بۆ په‌رله‌مان هاتوو، له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی به‌ ئه‌و مادده‌یه حوکم دراوون به‌ ئیعدام، مادده‌که‌ش هه‌ندیك حالاتی دزی، له‌سه‌ر دیوار بازی دابوو، یان قفلی شکاند بێت له‌کاتی دزینه‌که به‌پێی ئه‌و قه‌راره‌ی مه‌جلیسی سه‌وره ئیعدام ده‌کریتن، ره‌نگه‌ دزیه‌که زۆر شتیکی خه‌فیف بێتن، نرخه‌که‌ی با‌ی سه‌د دینار نه‌بوو بێت حوکمی ئیعدامی دراوه، ئه‌گه‌رچی ته‌نفیز نه‌کراوه، شکایه‌تیان کردوو، که ئه‌م قه‌راره قه‌راریکی زۆر موجحیفه، زۆر تونده، چه‌ند سالیشه ئه‌و حوکمه هه‌ر له زیندانه، ده‌ سال زیاتریشه حوکمه‌که دراوه ته‌نفیز نه‌کراوه، له‌به‌ر ئه‌وه ئه‌و مه‌ه‌وزوعه له خاله‌که‌ی تر با‌سی ده‌که‌ین، فه‌رموو.

بەرپىز شىروان ناصح حيدرى:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

زياتر بۇ ئەو تەۋزىجە كاك عەونى داى حەددى ئەعلاى عقوبە لە قانونى عقوبات بەنيسبەت ئەو فەقەرەتەنەى كە كاك عەونى ئىشارەى پىدا لە ماددەكانى (440 و 441 و 442 و 443) حەددى ئەعلاى عقوبەكەى لە دە سائەو تا سجنى موئەبەد بوو، ئەو دوو فەرارە تەشديدى كردو حەددى ئەعلاىكەى كرده ئىعدام، ئىستا دەيگەرپىننەو دەۋخى جاران حەددى ئەعلاى عقوبە دەبىتە بەينى دە سال و بەينى سجنى موئەبەد، بەنيسبەت ئەو ماددانەى كە كاك عەونى ئىشارەتى پىدا، زۆر سوپاس.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

ئەگەر كەس قسەى نىيە، ئەو ماددەى دەخەمە دەنگدانەو بە رەئى لىژنەى قانونى كە تەئىدى دەكەن بۇ ئىلغا كردنى، كى لەگەل ئەوئەى بۇ ئىلغا كردنى دەستى بەرز بىكاتەو؟ زۆر سوپاس، كى موئەرىزە دەستى بەرز بىكاتەو؟ زۆر سوپاس، بەكۆى دەنگ وەرگىرا، تكايە ماددەى دوووم.

بەرپىز عونى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

ماددەى دوووم: دووبارە كار بە سزاكانى دەقنوس لە ماددەكانى (440) و (441) و (442) و (443) لە ياساى سزاكانى ژمارە 111ى سالى 1969ى ھەمواركارا دەكرى پىش ئەوئەى ئەو دوو ھەموار كاراۋە ئامازە پىكاراۋەى كە لە ماددەى يەكەم لەم ياساىدا ھەبوو كارى پىكاراۋە.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

ئەمەش ھەر تەكمىلەى ئەوئەى، ئەوت راگرت، قانونە ئەساسىەكە كار پى دەكرىتەو، وابزانم قسەىكەى ئەوتۆى لەسەر نىيە، دەيخەمە دەنگدانەو، كى لەگەل ئەو ماددەى دەستى بەرز بىكاتەو؟ زۆر سوپاس، كى لەگەلدا نىيە دەستى بەرز بىكاتەو؟ زۆر سوپاس، بە كۆى دەنگ وەرگىرا، تكايە ماددەى سىيەم.

بەرپىز عونى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

ماددەى سىيەم: حوكمەكانى ئەم ياساىە لە كىشەو داواكانى قۇناغى لىكۆلىنەو دادگايى كردن، يان ئەوئەى بىپارى بىپرى بۇ دەرجوۋە دەگرىتەو، يان ھىشتا پلەى بىپرى وەرئەگرتوۋە. بە ھەرەبىەكەشى:

المادة الثالثة: تسري احكام هذا القانون على القضايا والدعاوى التي في مرحلة التحقيق او المحاكمة او التي صدر فيها قرار نهائي لم يكتسب درجة البتات.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

پىش ئەوئەى قسەى لەسەر بىكەين و گىتوگۆى لەسەر بىكەين، من دەمەوئەى لىژنەى قانونى بۇمان روون بىكاتەو، ئىمە مەبەستمان ئەوانەى حوكمى ئىعدام دراۋن بىانگىرئەو، ئەوئەى دەئىت (لەم يكتسب درجة

البتات)، يه عنى ئۇ قەرارە ئۇ كەسانە بىگىرئەوۋە بە قەرارى مەجلىسى قىيادى سەورە حوكمى ئىعدام دراۋن، ئىمە دەمانەوئىت ئۇ عقوبەيە لاجىيئتن قەراراتى كۆنەكە بىيانگىرئەوۋە ئۇ دەرەجەى ئىكتىسابى بەتاتە چۆنە، كاك شىروان فەرموو.

بەپىز شىروان ناصىح حىدرى:

بەپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

ئۇ مەوزوعەى جەنابت دەلىي بە تەسەورى من بەو قەرارە عىلاج ناكىرئتن، ئەمانە قەرارى مەحاكەمە، دەرچوۋە، ئىكتىسابى دەرەجەى قەتەى كىردوۋە، بە قەناعەتى من لەو قەرارە عىلاجى ناكىرئت، زۆر سوپاس.

بەپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك عەونى فەرموو.

بەپىز عونى كمال سعید بىراز:

بەپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

مەحاكىمى كوردستان ئۇ قەراراتانەيان راگرتوۋە، ھەتا ئىستا عقوبەى ئىعدام وەلەو قانۇنەكە مەجالى ھەيە، بەلام نەيان كىردوۋە، ئۇ قەرارانەى كە دەرچوۋە لە محكەمەى تەمىيزە تەسدىقىيان نەكىردوۋە، لەبەر ئەوۋە ئىمە صىغەى ماددەكەمان بەو شىۋەيە نووسىوۋە، سوپاس.

بەپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

ئەوۋەى من بە بىرم بىئتن خەلگىك بەو قەرارە حوكم دراۋە، فەرموو كاك رەشاد.

بەپىز رىشاد احمد ابراهيم:

بەپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

دەكرىت بىپارەكە بە ئەسەر رەجەى بىت، ھەتا ئەوانەى كە حوكم نەدراۋن و تەنفىز نەكراۋە بىيانگىرئەوۋە، بىپارەكە بە ئەسەرى رەجەى دەر بىچىئتن.

بەپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك سالم فەرموو.

بەپىز سالم محمد على:

بەپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

تەئىدى كاك رەشاد دەكەم بە ئەسەرى رەجەى بىتتن تا شمولى ھەموۋان بىكاتن، زۆر سوپاس.

بەپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك سەردار فەرموو.

بەرپىز سردار صباح بوزو ھىركى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

تەئىدى برادەران دەكەم، من پىم وايە برگەكانى ئەم ياسايانە ئەوانەش بگرىتەو، كە ھوكمى بنپرىش دەرچوو، يەنى دەرەجەى قەتەئىشى ھەبوو، تەنھا ئەوانەى نەگرتۆتەو كە تەنفىز نەكراو، سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك عومەر فەرموو.

بەرپىز عمر عبدالرحمن على:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

من پىم وايە ئەو رەئىەى كە جەنابى كاك شىروان باسى لەسەر كرد، بەنىسبەت ئەو ھوكمانەى كە موكتەسەب دەرەجەى قەتەى بن، ياخود موكتەسەب دەرەجەى قەتەى نەبن، بەلام ھوكمى تيا دەرچووو چۆتە تەمبىز، ئەو بە ئەسەرى رەجەى ھىچ قانونىكى جىنائى ناگەرپتەو، بەلام دەرگىت بە مەشروعىكى جىاواز باسى لەسەر بگرىت، ياخود تەلەبى ئىعادەى موھاكەمەيان بۇ بگرىتەو لەو محكەمەى كە ھوكمەكەى تيا دەرچوو، سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك عەونى فەرموو.

بەرپىز عونى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

لە قەوانىنى جەزائى ئەسەرى رەجەى نىيە، (الا اذا كان في صالح المتهم)، لىرە ئەگەر ھەبىت قەرارەكە دەرەجەىت كە ھوكمى ئىعادەمە، ماناى وايە لە بەرزەوئەندى تاوانبارە.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

دەمەوئەت لە لىژنەى قانونى پرسىارىك بگەم، ناكرىت فەقەرەيەك ئىزافە بگەين بلىين ئەوانەى بەو قەراراتانەى مەجلىسى قىادەى سەورە ھوكمى ئىعادەم دراون، ئىعادەى نەزەر بگرىتەو بەپىي ئەو ئىلغاي ئىمە.

بەرپىز شىروان ناصح حيدرى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئىعادەى موھاكەمە شەرت و شورتى خۆى ھەيە، ئەگەر ئەو شەرت و شورتانە موتەوھفەر نەبىتن، ئىعادەى موھاكەمە ناكرىتەو.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

ئىعادەى نەزەر، نەك ئىعادەى موھاكەمە.

بەرپۇز عونى كمال سعيد بزاز:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

ئىعادەدى نەزەر ناكرىت، دەپىت قانونىكى خاص ھەبىت، بەلام دەتوانىن لىرە برگەيەكى ئىزافە بگەين لەسەر ئەو ماددەيە بلىين (يشمل احكام هذا القانون، او يستفيد من احكام هذا القانون المحكومون الذين صدرت عليهم عقوبة الاعدام والغير المنفذة)، بەو حالته دەپىت.

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن:

فەرموو كاك ئارىز.

بەرپۇز ئارىز عبدالله احمد:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

پرسىيارىكم ھەيە، ئىمە ياساى لىبوردىنى گشتىمان ھەيە، ئايا ئەو ناكرىت وەكو بەندىك لە ياساى لىبوردىنى گشتى چارەسەر بگەين.

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن:

ئەو عىلاقەى نىيە، كاك باپىر فەرموو.

بەرپۇز باپىر كاملا سليمان:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

دەكرىت لە سەلاحيەتى سەرۋكايەتى ھەرىمەو موعالجه بكرىت.

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك كەرىم فەرموو.

بەرپۇز كرىم بحرى عبدالله:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

من له گەل ئەو دەتوانىن لە رىگاي ئىعادەى موحاكمە، لە موحاكمە ئەو كاتى دەتوانىن (قانون اصلح للمتهم) تەتبيق بكرىتن، كە ئىعادەى موحاكمە دەكرىتەو، محكمە دەكرىتن، محكمەى موختەس.

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن:

عەفوم بگە كاك شىروان، يەك لە شروتى ئىعادەى موحاكمە دەئىت (اذا كان الحكم مبنياً على حكم نقیضة او الغية بعد ذلك بطرق مقررّة قانونية)، ئىمە ئىستا ئىلغاي دەكەين (اذا كان الحكم مبنياً على حكم نقض او الغية بعد ذلك بطرق مقررّة قانونية)، ئەو تەرىقەيەكى قانونىيە بۇ ئىلغا نازانم.

بەرپۇز شىروان ناصح حيدرى:

بەرپۇز سەرۋكى ئەنجومەن.

لەوئەتى پەرلەمان دامەزراوہ تاكو ئىستا يەك قەرار وەرئەگىراوہ بە ھەئوہشاندىنى قەراراتى موحاكم، چونكە قەراراتى موحاكم قودسىيەتى خۇى ھەيەو، لە ژىر چەترى ئىستىقلالىيەتى قەزا دەرجووہ، ھەر تەدەخوليك

له قهراراتى موحاكم بېت، دهبېت جانبى سولتاتى قهزائى ئاگادارى بېت، ئەو مەسەلەيە دهبېت بە تەنسيق و دىراسە بېت، بەراستى يەئنى ئەو زۆر سەھل نىيە، زۆر سوپاس.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك شىروان من لىرە نالىم قەرارەكە ئىلغا دەكەين، ئىمە رەئىەك دەدەين محكەمەكە خۇى جى بەجىي ئەو رەئىە دەكات، ئەو شروتى داناو، تۆ دەلېت (يشمل) ئەوانە، دوايى محكەمەكە قەرار دەدات، تۆ لە جىياتى ئەوان قەرار نادەيت، ھەر دهبېت محكەمەكە قەرار بدات، بەلام ئەگەر نەصىك ھەبىتن بلىت ئەوانەى كە حوكمى ئىعدام دراون ئەو قەرارە شموليان دەكاتن شتىكى ئاوا، ئەووى حوكمى ئىعدام دراون شمولى قەرارى ئىلغاي ئىمە دەكاتن، با صىغەكە ئىنجا سەرۋكى ھەرىم دەسلەتتى خۇى بەكار دەھىتتىن، حوكمى ئىعدام دەكاتە موئەبەد، بەووى دهبېتن محكەمەى تەمىيز ھىن دەكات، كاك عەونى.

بەرپىز عونى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

ئىمە تەئكىدماں كەرد لە محكەمەى تەمىيز، پېش تەوھىدى محكەمەى تەمىيز و پاش تەوھىدى محكەمەى تەمىيز، ئەو قەراراتانەى لە موحاكىمى جىنايات دەرچووۋە راگراوۋە ھىچ تەماشايان نەكردووۋە، بۇيە ئەو پرۇژەيە وا بە عەجەلە پېشنيار كرا، ئىمە پېشكەشى پەرلەمانى بكەين، ھەتا ئىستىفادەى لى بكەين و، ھەتا قەرارەكانى كە لە پېشيتيان تەتبىقى بكەن لەسەرى بەو قانۇنە.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

ئەگەر لەو قەسەيەى كە جەنابت دەلئى موتەئەكىدى، ماناى وايە ماددەى سى ھەموويان دەگرىتەوۋە ھىچ پىويست بە ئىزافە ناكات، ئەگەر دەرەجەى قەتەى وەرئەگرتبىت، دەرەجەى باتى وەرئەگرتبىت، پېشنيارىك ھەيە ئەگەر ئەو قەسەيەى كاك عەونى واقىعيەن وابىت، ئەو ھەموويان دەگرىتەوۋە، ئەگەر واش نەبوو، ئەو ئەو وەختى ئىمە دەتوانىن نووسراوىك بنووسىن، يان لىرە موعالەجەى بكەين، يان داوا لە سەرۋكى ھەرىم بكەين دەسلەتتى خۇى بەكار بەھىتت، لەبەر رۇشنايى ئەو بىرپارەى ئىمە بۇ تەحوىلى قەرارى ئىعدام بۇ مەئەبەد، ئەووم پى باشترە، ئەگەر خالى نىزامتان نىيە، فەرموو.

بەرپىز رشاد احمد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

ئەو بىرپارەى ئىمە تەصدىق دەكرىت لەلايەن سەرۋكى ھەرىمەوۋە، زىمنەن موافەقەتى ئەو دەكات.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

ئەو مەوزوعىكى ترە، كاك سەردار فەرموو.

بەرپىز سردار صباح بوزو ھركى:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

من پېشنيارىك ھەيە، تەبىعى ئىمەى پەرلەمان ناتوانىن قانۇنىك دابنىين لەسەر قەسەيەك، جەنابت دەلئى لەوانەيە وابىت، لەوانەيە وا نەبىت، ئەو قانۇنە دهبېت وازىح بېت، من پېشنيار دەكەم ئەو ماددەيە

بگۆردریت و بهو صیغهیه بنووسریت (تسری احکام هذا القانون على كل المحكومين الذين لم تنفذ العقوبة بحقهم والتي حددتها القرار الملغي طبقاً لهذا القانون)، بهو صیغهیهش قهراى باتى وهرگرتوووه دهیگریتتهوه (المحكومين بالاعدام).

بهپیز سهروکی ئهنجومه:

کاک عهونى جارىکی تر بیخوینهوه.

بهپیز عونى کمال سعید بزاز:

بهپیز سهروکی ئهنجومه.

پیشنیارهکهى کاک سهردار زۆر له جیى خویهتى، دهتوانین ههر ئیزافهى لهسهه ماددهى سى بکهین، بهو شیوهیه دهبیئت (تسری احکام هذا القانون على القضايا والدعاوى التي في مرحلة التحقيق او المحاكمة او التي صدرت فيها قرار نهائي لم يكتسب درجة البتات كما يسري على المحكومين بالاعدام الذين لم ينفذ بحقهم الاحكام الصادرة من محاكم كردستان).

بهپیز سهروکی ئهنجومه:

کاک شیروان فهرموو.

بهپیز شیروان ناصح حیدری:

بهپیز سهروکی ئهنجومه.

تهخفیزی عقوبه نییه له ئیعدامهوه بو ئهوه مهشمول بیئت بهو دوو قهراوه بهراستی، ئهوه راگرتنى دوو قهراوه، ئهوه مهشروع ههچ فهقههیهکی تیدا نییه، که چارهسههرى ئهوه مهشروع بکاتن، ئیمه ئیستا بیین له راگرتنى قهراویکی فهقههیهکی تر زیاد بکهین، که ئهوه مومکینه له قانونی عهفو جیى بییتهوه، بهلام لییه ههر جیى نابیتهوه، زۆر سوپاس.

بهپیز سهروکی ئهنجومه:

کاک عومهه فهرموو.

بهپیز عمر عبدالرحمن علی:

بهپیز سهروکی ئهنجومه.

ئهو تهوزیجهى که کاک شیروان باسى لهسهه کرد زۆر زۆر تهواوه، چونکه ئهو حوکمانه حوکمیکی حوجتهن (بما فصلت فيه) به گویرهى قانون، قهراویکی قهزاییه، ئهم راگرتنهش راگرتنى نهصیکه که وهختى خوی عقوبهکهى موشهدهد بووه، جیگای ئهو عهفو تهخفیزه تیا نییه به ههچ شیوهیهک، نیلا نهگهر به مهشروعیکی تایبهتی له پههلهمانهوه دههچیتتهوه، بلیئت نهوانهى که مهشمولن به وهستاندنهوهى ئهو برپاره عقوبهکانیان ئهوها دابهزی بهم شیوهیهى خوارهوه، سوپاس.

بهپیز سهروکی ئهنجومه:

ئهو رهئییهکی مهعقول کاک فهرسهت دای با خوی تهوزیجهکهى بکات.

بەرپىز فرست احمد عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئىمە پرۇژەى قانۇنى عەفومان ھەيە، دەتوانىن ماددەيەك لەوى ئىزافە بکەين، بلىين ھەر حوکمىك دەرچوو بىت لە محکەمە بە ئىعدام بە موجيى قەرارى مەجليسى قيادەى سەورە، ئەو ھەردوو قەرارانە حوکمە لە ئىعدام بىتتە موئەبەد، ئەو قەزىيەكە حەل بوو.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

باشە کەواتە، خالى نيزام بىت.

بەرپىز ئارپىز عبدالله احمد:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

من پرسىيارىك دەكەم، من ئەو پىشنيارەم کرد نەبوو، بەلام ئىستا پىشنيارى كاك فەرسەت دەبىتن، يەعنى ئەو جانىبە قانۇنيەكەى چۆنە؟

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

پىشنيارى چىت کرد.

بەرپىز ئارپىز عبدالله احمد:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

گوتەم پرۇژەى ياساى لىبوردمان ھەيە، لەو پرۇژەيە برگەيەك ئىزافە دەكەين، كە حەلى ئەو كىشەيەمان بۆ بکات، كە ئىستا لىرە موناقەشەى لەسەرە، جەنابت گوتت نابىت، ئىستا كاك فەرسەت گوتى دەبىت.

بەرپىز فرست احمد عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

با وەلامت بدەمەو، تۆ مەوزوعەكەت تەرح کرد، بەس نصەكەت تەرح نەکرد، ئەو وەختەش ئىمە فىكرەيەكمان نەبوو لەسەر ئەو ماددەيە بەراستى.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

جائى ئەو لەن تۆ پىشنيارىكت کرد، پىشنيارەكە سياسيانەو عاتيفيانە بوو، ئەو پىويستى بە قانۇنى ھەيە، تا ئەو قانۇنە د ەرنەچىت، ئەو قەرارە دەرئەچىت، ئەو پىشنيارە لەوى ناکرىت، دەبىت ئەو دەرئەچىت و ئىقرار بکرىت و صادريش بىت، ئەو وەختى پىشنيار دەکرىت، فەرموو كاك عەونى.

بەرپىز عونى کمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

بە رەئى من پىشنيارى كاك سەردار ھەركى زۆر لە جىي خۆيەتى، ماددە سى موعالەجەى وەزەكە دەکات، ئەو ەش ئىزافە بکرىت لەسەرى ھەموو مەشاكىلەکان حەل دەبىت.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك سەردار فەرموو.

بەرپىز سەردار صباح بوزو ھەركى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئەو پېشنىارە جەنابى سكرتېر، مەن پېمە واپە لەو قەرارە ئىستىفادە ناكەن، لەبەر ئەوھى عقوبەھى دزى بەپىيى ماددەكانى لە قانونى عقوبات ھاتوو، ۋەكو كاك شېروان باسى كرد لە دە سال تا مۇئەبەدە، كەچى ئەو پېشنىارەھى كاك فەرسەت دەئىت تەنھا لە ئىعدام بكرىتە مۇئەبەد، خۇي ئەگەر ئىستىفادەھى لى بکەن، لەوانەھى بەكرىتە دە سال، يان فەترەھىك، ئەوھى يەك.

دوو/ كاك شېروان باسى ئەوھى دەكات، كە ئىمە ناتوانىن لىرە پېشنىارەھى دىكە تەقدىم بەكەن، ئىمە لىرە قەرارىكمان دەرگروو، قانونىكمان دەرگروو، دەبىت پېشانى بەدەن تەنقىزەكەھى چۇنە، زۇر تەبىئەھى، لەسەر قسەكەھى كاك عومەر دەئىت پىرۇژەھى تر تەقدىم بەكەن، ئەمە ئەسلەن ئەو پىرۇژەھى تاپەتمەندە بەو مەزۇوعە، بە پىويستى نابىنم كە پىرۇژەھىكى تر تەقدىم بكرىت لەسەر ھەمان بابەت، زۇر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

دكتورە رۇزان فەرموو.

بەرپىز د. رۇزان عبدالقادر دزەھى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

سەبارەت بەو بېرارانەھى كە لە لايەن دادگا دەدرىت، بە ھىچ شىۋەھىك ئىمە ناتوانىن بېرارىك دەربەكەن، كە ئەو بېرارانەھى دەرەجەھى قەتەئان ۋەرگرتوو، ئىمە ناتوانىن ھەئىبەھىنەھى، يەئنى لەگەل ئەوھى نىمە (لەم تەنقىزەكەھى)، چۇنكە سزايەكە كە دەدرىتن لە لايەن دادگا بېرارى لەسەر دەدرىت راستە ۋەخۇ جى بەجى ناكىت.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

ئىمە دەتوانىن ھەئىبەھىنەھى، كاك رەمەزان.

بەرپىز د. رمضان عبدالرحمن محمد رضا:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئەم ھوكمانەھى كە دراۋن لەسەر ئەساسى زروفىكى نائاسابى دراۋن، مەفرۇز بوو دادگاكانى كوردستان دواى تىپەر بوونى ئەو دە سالە ۋ دواى جيا بوونەھى لە رۇيم بە زروفى ئىستىسائى مامەلە لەگەل تاوانباران نەكردايە، باس لە ئىستىقلالىيەھى قەزا دەكرىت، كام ئىستىقلالىيەھى تۇ دواى پازدە سال بە زروفى ئىستىسائى ئىش بەكەھىت كە زروفەكە نەماۋە، زۇر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

دەبواپە بەرلەمان زووتر ئەوھى ئىلغا بكاتن، بەلام كە ئىلغا نەكاتن، دادگا ناتوانىت لە خۇيەھى ئىلغاى بكات، كاك باپىر فەرموو.

بەرپىز باپىر كاملا سلىمان:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

ئەۋەدى ياساى لىبوردن ناىگرىتەۋە، لەبەر ئەۋەدى دەلىت بە دزى و ناپاكى ناىانگرىتەۋە، كەۋاتە لە ياساى لىبوردن دەبىت ئەۋ خالەيان لابیەيت.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك شىروان فەرموو.

بەرپىز شىروان ناصح حىدرى:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

لە رووى قانۇنىيەۋە لەگەلى نىمە، بۇ؟ ئىمە ھەلەيەكى گەۋرە دەكەين، ئەگەر ئەۋانە ئىعدام نەيانگرىتەۋە، چۈنكە ئەگەر ئىعدام نەيانگرىتە، تۆچ ھوكمىكىان دەدەيت، ھەيە دە سالى مۇستەھقە، ھەيە پىنج سالى مۇستەھقە، ھەيە پازدە سالى مۇستەھقە، چۆن تەكىفى ۋەزى قانۇنى ئەۋانە دەكەيت.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك كەرىم فەرموو.

بەرپىز كرىم بحرى عبداللە:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

ئەۋ پەرنسىپەى كە قانۇنى جەزائى ئەسەرى رەجى نىيە، ئىستىسناى ھەيە، ئىستىسنائەكەش بە نەصىكى قانۇنى، ئىستاش ئىمە لىرە نەصىكى قانۇنى بۇ دادەنلىن، ئەۋ بىرپارەى پەرلەمان دەتوانىت ئەسەرىكى رەجى ھەبىت لەسەر ئەۋ ھوكمانەى كە پىش ئىستا دراۋە، جەسامەتى جەرىمە ھوكمەكەى ئىعدامە دەبىتە مۇئەبەد، سوپاس.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

فەرموو كاك عەۋنى.

بەرپىز عۋنى كمال سعید بزاز:

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن.

من كە ئەندامى دادگای تەمىز بووم لە سلىمانى كىشەى وامان نەبوۋە، مەھاكى ئەۋى بە قەرارىكى رىئاسەى ھەرىم عقوبەى ئىعدامىان ئىلغا كىردوۋە، با زىاتر مەعلوماتتان بدەمى، بەلام لىرە لە ھەولپىر ئەۋ قەرارە سارىە، ھاكى ھەولپىش ئەۋ كىشانەى كە ھوكمى ئىعدامى لەسەر دەرچوۋە، ئىستا لەبەردەمى دادگای تەمىزە، پاش تەۋھىد تەماشايان نەكردوۋە، ئەۋان بۇيە تەئكىدى ئەۋە دەكەن كە بىرپارىك لە پەرلەمان دەرېچىت، دەتوانن قەزىەكە بە ئاسانى ھەسەم بىكەن.

بەرپىز سەرۋكى ئەنجومەن:

كاك غەفور فەرموو.

بەرپىز غفور طاھر سەئىد مەخمورى:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

دىيارە گەفتوگۆي ئىمە لەسەر ئەوھىيە، كە ئىمە ئەو دوو بېرپارە رابگىرىن، كە ئەو دوو بېرپارە ئەنجومەنى شۇرپى ھەلۋەشاۋەي عىراقمان راگرت ئۆتۆماتىكىيەن دەگەرپىنەۋە سەر قانۇنى عقوباتى عىراقى و، ئەوانەي ھەر جەرىمەيەكەيەن كىردوۋە، بەپىي ئەو قانۇنى عقوباتى عىراقىيە سزاي خۇيان وەردەگىرن و لەوئوھ مەحكەمە بېرپارى خۇي دەداتن، دەگەرپىنەۋە ھالەتى ئاسايى خۇي، زۇر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

فەرمو كاك جەمال.

بەرپىز جەمال مەھمەد قاسم:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

پى دەجىت ھەندىك لە برادەران، كە دىتە سەر قەرارات و قەراراتى مەحكەمە زۇر بە تەسكى بىرى لى دەكەنەۋە، ھەدەقى ئىمە پاراستى زىانى مەرۋىكىكە، مەرۋىكىكە ھەقى ئەۋەي ھەيە ئەگەر قەرارىكى ناياسايى دەرچوۋ بىت لە لايەن ھەر مەحكەمەيەكەۋە، ھەتا ئەگەر مەحكەمەي تەمىزىش موافەقەي لەسەر كىرد بىت، تەعن لەو قەرارە بىرپىت بۇ پاراستى زىانى ئەۋە، ئىمە ھەموومان قەناعەتەمان وايە ئەو ياسايەي كە دەرچوۋە ياسايەكى دروست نەبوۋە، دوۋەم/ ھەتا ئەگەر سەيرى بىكەيت تەنھا بۇ زروفيكى ھەرب دانراۋە شتىكى زۇر شاز و نا ياسايى بوۋە، ئىمە كە ئىمىرۇ قەناعەتەمان وايە، ھەقى سوور بىن لەسەر ئەۋە ھەقى قەرارىك دەرىكەين، ئەو تىبىنپانەي كاك سەردار و برادەرانى لىژنەي ياسايى كە لەۋى دانىشتوون تەبەنى دەكەن، دەبىت ئىمە چارەسەرى ئەۋە بىكەين و رىگە نەگىرن لەۋەي چى بۇ ئەو خەلكە دەكەين، كاكە كە قەرارەكەي لەسەر لا دەبەين ئۆتۆماتىكىيەن دەگەرپىتەۋە بۇ مەحكەمە، كە گەرايەۋە بۇ مەحكەمە، ئەۋسا مەحكەمە قەرارىك دەدات بۇ ھەر كەسىك زروفەكەي چۆن بوۋە قەرارەكە چى بىرپىت بەنىسبەتى، زۇر سوپاس.

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن:

كاك خورشىد ئەگەر ئىجازەم بەدەيت زۇرمان موناقتەشە كىرد، فەرمو كاك خورشىد.

بەرپىز خورشىد سەئىد شىرە:

بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن.

ئەو قەرارەي كە دامان دوو قەرارە بۇ لابرەنى ئەو قەرارەي مەجلىسى قىادە سەۋرەي ھەلۋەشاۋە، كورت و موختەسەر مەن 100% تەئىدى كاك فەرسەت دەكەم، كىشەي مەحكوم بە ئىعدام و ئەوانە لە قەرارى لىبوردن جىي بۇ بىكەنەۋە، سوپاس.